

КАБІНЕТ МІНІСТРІВ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ ТА
ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ
ПЕДАГОГІЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ

Кафедра педагогіки

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

Декан педагогічного факультету

_____ Р.О.Тарасенко

“ ____ ” _____ 2010 р.

НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНИЙ КОМПЛЕКС
дисципліни
***“Психолого-педагогічні засади міжособистісного
спілкування”***

для підготовки фахівців напрямку 0101 – “Педагогічна освіта”

зі спеціальності 6.010100 - “Соціальна педагогіка”

КИЇВ-2010

ЗМІСТ

1. Робоча програма навчальної дисципліни
2. Протокол погодження робочої програми навчальної дисципліни з дисциплінами спеціальності
3. Структурно-логічна схема вивчення навчальної дисципліни
4. Календарний тематичний план викладання дисципліни
5. Критерії оцінки знань студентів
6. Індивідуальні завдання для самостійної роботи студентів
7. Пакети тестових завдань для визначення рівня знань студентів
8. Конспекти лекцій
9. Навчально-методична література з дисципліни

**КАБІНЕТ МІНІСТРІВ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ ТА
ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ
ПЕДАГОГІЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ**

Кафедра педагогіки (07.03.01)

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

Декан педагогічного факультету

_____ Р.О.Тарасенко

“ ____ ” _____ 2010 р

РОБОЧА НАВЧАЛЬНА ПРОГРАМА

ДИСЦИПЛІНИ

“ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНІ ЗАСАДИ МІЖОСОБИСТІСНОГО СПІЛКУВАННЯ ”

для підготовки фахівців напряму 0101 – “Педагогічна освіта”

зі спеціальності 6.010100 - “Соціальна педагогіка”

КИЇВ – 2010

1. Робочу програму навчальної дисципліни „Психолого-педагогічні засади міжособистісного спілкування” складено на основі навчальних посібників, рекомендованих для студентів педагогічних спеціальностей: Семиченко В.А. Психология общения. – К.: Магистр-S, 1997; Леонтьев А.А. Психология общения. – 2-е изд-е. – М.: Смысл, 1997; Бодалев А.А. Психология общения. – Москва-Воронеж: Изд-во ин-та практ. психол., 1995; Коломинский Я.Л. Психология общения. – М.: Знание, 1974; Крыжанская Ю.С., Третьяков В.П. Грамматика общения. – Л.: Изд-во Лен. ун-та, 1990.; обговорено та схвалено на засіданні кафедри педагогіки від 27 березня 2009 р., протокол № 3

Завідувач кафедри педагогіки
доктор пед. н., професор

Лузан П.Г.

Робочу програму навчальної дисципліни „Психолого-педагогічні засади міжособистісного спілкування” розглянуто та схвалено на засіданні науково-методичної ради педагогічного факультету від 19 березня 2009 р., протокол № 8

Голова методичної ради,
канд. пед.н., доц.

Білан Л.Л.

Укладачі: д.пед.н., проф. Лузан П.Г., канд. пед.н., доц. Жалдак Л.М., канд. пед.н., доц. Сатановська Л.А., канд. пед.н., доц. Васюк О.В., канд. пед.н., доц. Кручек В.А., канд. пед.н., доц. Буцик І.М., канд. пед.н., ст. викл. Виговська С.В., канд. пед.н., доц. Сопівник І.В., канд. пед.н., доц. Теслюк В.М.

А Н О Т А Ц І Я

Демократичні перетворення в нашій державі обумовлюють нові підходи до особистості студента, його навчання, професійної підготовки. Виконання завдань гуманізації та реалізації особистісно орієнтованого підходу до навчання студентства пов'язане як з підвищенням вимог до професійного навчання, так і з його переорієнтацією в бік підсилення ролі студентів, побудови суб'єкт-суб'єктних стосунків в системі “викладач-студент”, вироблення у майбутніх спеціалістів необхідних для цього вмінь та навичок спілкування. Спілкування є необхідною умовою формування та зростання фахівця. У навчально-виховному процесі вищого аграрного закладу освіти основною фігурою, на яку покладається відповідальне завдання формування у студентів комунікативних вмінь, є викладач. Забезпечення організації навчання студентів продуктивному спілкуванню потребує ґрунтовної теоретичної та практичної підготовки викладацького складу з педагогіки та психології а також з психолого-педагогічних засад спілкування. Навчальна дисципліна “Психолого-педагогічні засади міжособистісного спілкування” спрямована на розв'язання цієї проблеми у підготовці соціальних педагогів. Мета цієї дисципліни - сформувати у студентів наукові знання про міжособистісне спілкування, його механізми, закономірності, прийоми та засоби; допомогти майбутнім викладачам в оволодінні практичними вміннями встановлення контакту, налагодженні взаємодії та навчити їх застосовувати ці знання і вміння в майбутній педагогічній діяльності. Основними формами навчання педагогічних технологій у навчанні є лекції, семінарські і практичні заняття, самостійна робота студентів.

Зміст навчальної програми з дисципліни базується на концепції спілкування О.О.Бодальова, А.Ф.Бондаренко, А.А.Брудного, Л.С.Виготського, А.В.Петровського, теорії формування особистості та її розвитку в процесі діяльності й спілкування (Б.Г.Ананьєв, Г.О.Балл, Л.С.Виготський, О.М.Леонтьєв, С.Л.Рубінштейн та ін.), положеннях стосовно закономірностей та механізмів спілкування (К.А.Альбуханова-Славська, Г.М.Андрєєва, Я.Л.Коломинський, В.А.Семиченко), професійної підготовки студентів (О.А.Абдулліна, В.О.Кан-Калик, Г.М.Сагач), основних закономірностей, принципів, методів, форм навчання та виховання, що вирішує завдання теоретичної і практичної підготовки слухачів до майбутньої педагогічної діяльності.

Дисципліни, з якими перетинається дана дисципліна: “Теорія і методика виховної роботи”, “Загальна та професійна педагогіка”, “Загальна та професійна психологія”, “Педагогічна майстерність”, “Педагогічна етика та естетика”, “Філософія”.

В результаті вивчення дисципліни слухач повинен з н а т и :

- сутність міжособистісного спілкування, його види та функції, рушійні сили, структурні компоненти та особливості;
- характеристику засобів спілкування;

- особливості соціальної перцепції;
 - стилі спілкування, основні стратегії та тактики впливу на людину;
 - види порушень спілкування та комунікативні бар'єри.
- В результаті вивчення дисципліни слухач повинен у м і т и :
- здійснювати аналіз комунікативної діяльності;
 - інтерпретувати невербальні засоби спілкування;
 - здійснювати рефлексивне слухання, надавати зворотний зв'язок;
 - визначати та долати труднощі спілкування.

Тематика і плани занять враховують сучасні вимоги вищої школи. Програма курсу розрахована на два модулі. Після вивчення кожного модуля передбачено виконання контрольного завдання.

Загальний обсяг навчального часу 90 години (18 годин – лекції, 18 годин – семінарсько-практичні заняття, 54 години – самостійна робота). Форма підсумкового контролю – залік.

ЗМІСТ КУРСУ

Модуль 1

Тема 1.1. Вступ. Спілкування як психолого-педагогічна категорія. (2 год.- лекц.)

Мета, завдання та зміст курсу. Теорії спілкування. Аналітичні моделі комунікації (лінійна, інтерактивна та транзакційна комунікативна модель). Потреби та мотиви особистості у спілкуванні. Види та функції міжособистісної взаємодії. Соціально-рольовий, діловий і інтимно-особистісний рівень спілкування. Структурний аналіз спілкування: інтерактивний, перцептивний та комунікативний бік.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА: № 2, 3, 5, 8, 14, 18, 21, 46.

Тема 1.2. Методи дослідження спілкування (2 год.- практ.)

Методи дослідження спілкування: 1) методи визначення особливостей спілкування та виміру особистісно-комунікативних якостей; 2) методи дослідження міжособистісних відносин; 3) методи дослідження соціальної мотивації в сфері спілкування; 4) методу вимірювання відношення до себе, самооцінки, самоповаги та психологічного захисту.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА: № 5, 8, 14.

Тема 1.3 Мовлення в міжособистісному спілкуванні. (2 год.- лекц., 2 год.- практ.)

Структура мовленнєвої комунікації (схема комунікативного акту). Мовлення та взаєморозуміння (денотація та конотація, полісемія, синонімія. Правила, стратегії і тактики мовленнєвої комунікації. Функції мовлення в міжособистісному спілкуванні. Особливості мовлення в соціально орієнтованому спілкуванні. Мовлення як засіб утвердження соціального статусу.

Визначення основних факторів, які впливають на характер мовленнєвого спілкування на прикладі діалогу літературних персонажів. Виділення етапів розвитку розмови героїв, визначення змін мовленнєвих ролей. Мовленнєві прийоми, використані учасниками для демонстрації соціального статусу, ставлення до співрозмовника. Особливості мовленнєвої поведінки, що сприяють реалізації цілей героїв.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА: № 4, 17, 19, 28.

Тема 1.4 Невербальна комунікація. (2 год.- лекц., 2 год.- практ.)

Місце та функції невербальної комунікації в міжособистісному спілкуванні. Основні канали невербальної комунікації. Кінесіка. Міміка. Контакт очей. Поза. Жести. Такесіка. Проксеміка. Акустичні засоби передачі невербальної інформації. Проблема інтерпретації невербальної поведінки

Демонстрація різних емоційних станів за посередництва лише міміки, жестів, міміки та жестів разом. Аналіз використання невербальних засобів

спілкування з точки зору їх природності, доречності, міри інтенсивності, впливу на сприйняття змісту повідомлення кольору та стилю одягу, прикрас, косметики, зачіски.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА: № 4, 17, 26, 27.

Тема 1.5. Міжособистісне сприймання. Ефективне слухання. (2 год.- лекц., 2 год.- практ.)

1.4.1. Соціальна перцепція. Спрямоване формування першого враження. Типові помилки першого враження. Каузальна атрибуція. Зовнішність та особистість, тип конституції та риси характеру. Роль установки у сприйманні. Стереотипи та їх загальні характеристики. Фізіономічні стереотипи та стереотипи зовнішності. Національні та етнічні стереотипи. Професійні стереотипи. Забобони і упередження.

Фактори ефективного слухання. Цілі слухання. Поняття зворотного зв'язку. Види зворотного зв'язку: оціночний, безоціночний. Стили слухання: нерелексивне слухання, релексивне слухання, емпатичне слухання. Види релексивних відповідей.

1.4.2. Підготовка та виголошення промови. Спостереження за невербальною поведінкою партнерів-промовців а її аналіз. Написання доповіді чи звернення. Визначення ідеї та головних аспектів питання, якому присвячено текст. Порівняння власного враження від прочитаного з авторським задумом. Вивчення найбільш характерних рис стереотипного образу представників різних професій та соціальних груп. Оцінка міри співпадіння образу конкретних людей зі стереотипним уявленням про певну групу, до якої вони належать.

Взаємодія партнерів при відсутності зворотного зв'язку. Взаємодія з обмеженим та вільним зворотнім зв'язком. Обговорення результативності контактів (швидкості досягнення мети, відповідності результатів меті). Інтерпретація висловлювань. З'ясування, перефразування, резюмування.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА: № 1, 2, 7, 10, 12, 13, 20, 25, 35.

Модуль 2

Тема 2.1. Почуття та емоції у спілкуванні. (2 год.- лекц.)

Визначення почуттів та емоцій. Організуюча функція емоцій. Особливості емоційних переживань в міжособистісному спілкуванні. Види соціальних емоцій. Мова емоцій. Усвідомлення емоцій. Аналіз емоційної поведінки. Способи управління емоціями та почуттями. Зараження власними емоціями іншого.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА: № 15, 16, 38, 40, 44, 45, 47, 48.

Тема 2.2. Феномен особистого впливу. Довірливе спілкування. (2 год.- практ.)

Поняття особистого впливу. Типи особистого впливу. Наслідки фрустрації в прояві здатності особистого впливу. Переконувальність.

Переконувальність та статус людини в групі. Лідерство та його різновиди. Основні стратегії та тактики впливу на людину. Переконання та навіювання. Маніпуляції в спілкуванні. Засоби та механізми маніпулятивного впливу. Розпізнання маніпуляції та захист від неї. Найефективніша тактика впливу на людей різних статусних позицій, знайомих чи незнайомих, друзів, групу. Маніпулювання та розвивальний вплив.

Формальне та неформальне міжособистісне спілкування. Довірливе спілкування, його функції та стадії. Специфіка довірливого спілкування. Довірливість та відкритість. Довірливість та наївність. Псевдодовіра. Поняття міжособистісної атракції. Основні психологічні закони атракції. Зовнішні фактори атракції: потреба у афіліації, емоційний стан, просторова близькість. Внутрішні фактори атракції: фізична привабливість, стиль спілкування, схожість, доповнюваність, підтримка.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА: № 15, 16, 29, 38, 40, 44, 45, 47, 48.

Тема 2.3. Ритуальна поведінка в міжособистісній взаємодії. (2 год.- лекц., 2 год.- практ.)

Соціальний ритуал. Функції соціальних ритуалів і форми ритуальної поведінки: ритуали як спосіб встановлення меж взаємодії, ритуали як форма підтримки чи взаємного прийняття, ритуали як форма захисної поведінки. Культурні особливості ритуальної поведінки.

Релігійні та міжособистісні ритуали. Визначення функцій конкретних ритуалів. Ритуали та ритуальне проведення часу. Манера триматись як своєрідний ритуал. Суто чоловічі та жіночі ритуали.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА: № 5, 31, 34, 37.

Тема 2.4. Міжособистісна взаємодія в діловому спілкуванні. (2 год.- лекц., 2 год.- практ.)

Ділове спілкування як міжособистісна взаємодія. Особливості міжособистісної взаємодії в діловому середовищі. Форми міжособистісної взаємодії в діловому середовищі. Проблема сумісності в групі.

Елементи сумісної діяльності людей. Особливості організаційної структури, які найбільше впливають на поведінку людей в межах організації. Доречність щирості між діловими партнерами. Ділова бесіда та ділова нарада. Значення міжособистісної сумісності для успішності роботи.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА: № 23, 31, 39, 41.

Тема 2.5. Труднощі міжособистісного спілкування. (2 год.- лекц., 2 год.- практ.)

Порушення спілкування та комунікативні бар'єри. Труднощі спілкування. Поширеність труднощів спілкування в різних вікових групах. Сором'язливість як специфічна трудність міжособистісного спілкування. Природа сором'язливості. Психологічний зміст феномену сором'язливості. Типи сором'язливості.

Дефіцитне спілкування. Аутистичність та відчуженість. Дефектне спілкування. Акцентуації характеру та дефекти спілкування. Типи акцентуації та особливості спілкування. Ригідність та тривожність як фактори дефектного спілкування. Деструктивне спілкування. Корисливі форми спілкування: брехня, обман, неправда. Агресивно-конфліктна взаємодія. Закономірності агресивної поведінки та взаємодії.

Зв'язок наявності труднощів міжособистісного спілкування з фактом порушення міжособистісних відносин. Сором'язливість та нерішучість, сором'язливість та замкненість. Безсоромність та агресивність. Причини самотності. Риси характеру, пов'язані з відчуженістю. Сутність дефектів спілкування. Прояви дефектів спілкування у тривожних та ригідних людей. Нарцисична особистість та агресивність. Наслідки спостереження насилля та агресії по телебаченню.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА: № 11, 22, 32, 34, 42, 43, 45.

Тема 2.6. Ефективне спілкування. Соціальний інтелект. (2 год.- лекц.)

Поняття, критерії та рівні успішності спілкування. Товариськість. Контактність як важлива умова успішності спілкування. Комунікативна сумісність. Адаптивність. Стилі спілкування як фактор успішності спілкування. Характеристики стилю спілкування. Темперамент та стиль спілкування. Спрямованість особистості та стиль спілкування. Культура та стиль спілкування. Чоловічий та жіночий стиль спілкування. Статеворольові стереотипи. Андрогінність та особливості чоловічого та жіночого особистого впливу. Формування стилю спілкування.

Поняття соціального інтелекту. Дослідження соціального інтелекту. Соціальна компетентність. Взаємозв'язок соціального інтелекту та соціальної компетентності.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА: № 24, 32, 36, 43, 49.

Тема 2.7. Стиль спілкування та сумісність людей. (2 год.- практ.)

Вплив стилю спілкування на сумісність людей. Оптимальний стиль спілкування. Роль чоловіка та жінки згідно стереотипів, що склались історично. Можливість порушувати статеворольовий стереотип.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА: № 32, 36, 45, 49.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

2. Ананьев Б.Г. Человек как предмет познания. – Л., 1968.
3. Андреева Г.М. Социальная психология: Учеб. – М.: Аспект Пресс, 1996.
4. Аронсон Э. Общественное животное. – М., 1978.
5. Бахтин М.М. Человек в мире слова / Рос. отк. ун-т. – М., 1995.
6. Битянова М.Р. Социальная психология. – М.: Международная педагогическая академия, 1994.
7. Бобнева М.И. Социальные нормы и регуляция поведения. – М., 1982.
8. Бодалев А.А. Восприятие и понимание человека человеком. – М.: Изд-во МГУ, 1982.
9. Бодалев А.А. Психология общения. – Москва-Воронеж: Изд-во ин-та практ. психол., 1995.
10. Бодалев А.А. Личность и общение. – М., 1983.
11. Бодалев А.А. Формирование понятия о другом человеке как о личности. – Л.: Изд-во ЛГУ, 1970.
12. Бодалев А.А., Ковалев А.Г. Психологические трудности общения и их преодоление // Педагогика. – 1992. – №5-6. – С. 65-70.
13. Брудный А.А. Другому как понять тебя? – М.: Знание, 1990.
14. Бубер М. Я и Ты: Пер. с нем. – М.: Высшая шк., 1993.
15. Бучева Л.П. Человек: деятельность и общение. – М.: Мысль, 1978.
16. Василук ф.е. Психология переживаний. – М., 1984.
17. Гозман Л.Я. Психология эмоциональных отношений. – М., 1987.
- 18.Добрович А.Б. Глаза в глаза. – М.: Московский рабочий, 1982.
- 19.Добрович А.Б. Общение: наука и искусство. – 2-е изд-е. – М.: Знание, 1980.
20. Емельянов Ю.Н. Обучение паритетному диалогу: Учеб. пособ. – Л.: Изд-во ЛГУ, 1991.
21. Еремеев Б.А. Вопросы психологии познания людьми друг друга и общения. – Краснодар: Кубанск. ун-т., 1978.
22. Злобина Е.Г. Общение как фактор развития личности. – К.: Наук. думка, 1981.
23. Каган М.С. Мир общения: проблемы межсубъектных отношений. – М.: Политиздат, 1988.
24. Коваль А.П. Ділове спілкування: Навч. посіб. – К.: Либідь, 1992.
25. Коломинский Я.Л. Психология общения. – М.: Знание, 1974.
26. Кроник А.А. Межличностное оценивание в малых группах. – Киев, 1982.
27. Крыжанская Ю.С., Третьяков В.П. Грамматика общения. – Л.: Изд-во Лен. ун-та, 1990.
- 28.Лабунская В.А. Невербальное общение. – Ростов-на-Дону: Изд-во Рост. ун-та, 1986.

29. Лабунская В.А. Психология экспрессивного поведения. – М.: Знание, 1989.
30. Леви В.Л. Искусство быть другим. – М.: Знание, 1980.
31. Леонтьев А.А. Психология общения. – 2-е изд-е. – М.: Смысл, 1997.
32. Лукач Д.И. Общение и социальная регуляция поведения индивида // Психологические проблемы социальной регуляции поведения. – М.: Наука, 1976. – С. 64-84.
33. Мелибруда Е. Я – Ты – Мы: психологические возможности улучшения общения: Пер.с польск. – М.: Прогресс, 1985.
34. Немов Р.С. Психология: Учеб. для студентов высших учебных заведений: В 3 кн. – М.: Владос, 1995. – Кн.1: Общие основы психологии.
35. Обозов Н.Н. Совместимость людей // Социальная психология личности / Под ред. А.А.Бодалева. – Л., 1974.
36. Панферов В.Н. Восприятие и интерпретация внешности людей // Вопросы психологии. – 1974. – №2. – С. 59-64.
37. Петровская Л.А. Компетентность в общении: Социально-психологический тренинг. – М.: Изд-во МГУ, 1989.
38. Потеряхин А.Л. Психология управления. Основы межличностного общения. – К.: ВиРА-Р, 1999.
39. Рубинштейн С.Л. Основы общей психологии. – М.: Педагогика, 1989. – Т.1.
40. Сагач Г.М. Мистецтво ділового спілкування. – К.: Знання, 1991.
41. Семиченко В.А. Психология общения. – К.: Магістр-S, 1997.
42. Соколов Э.В. Культура и личность. – Л., 1972.
43. Соколова Е.Т. Самосознание и самооценка при аномалиях личности. – М., 1983.
44. Социальная психология. Краткий очерк / Под общ. ред. Г.П. Предвечного, Ю.А. Шерковина. – М.: Политиздат, 1975.
45. Таранов П.С. Приемы влияния на людей. – М.: ФАИР, 1997.
46. Фрейд А. Психология «Я» и защитные механизмы / Пер. с англ. – М., 1993.
47. Хекхаузен Х. Мотивация и деятельность. – М., 1986.
48. Чалдини Р. Психология влияния. – СПб: Питер, 1999.
49. Шварц И.Е. Внушение в педагогическом процессе: Учебн. пособ. для спецкурса. – Пермь, 1971.

Южанина А.Л. К вопросу о социальном интеллекте // Психологическая наука и общественная практика: Тезисы науч. сообщений совет. психологов СССР. – М., 1983. – Ч.2. – С. 232-235.

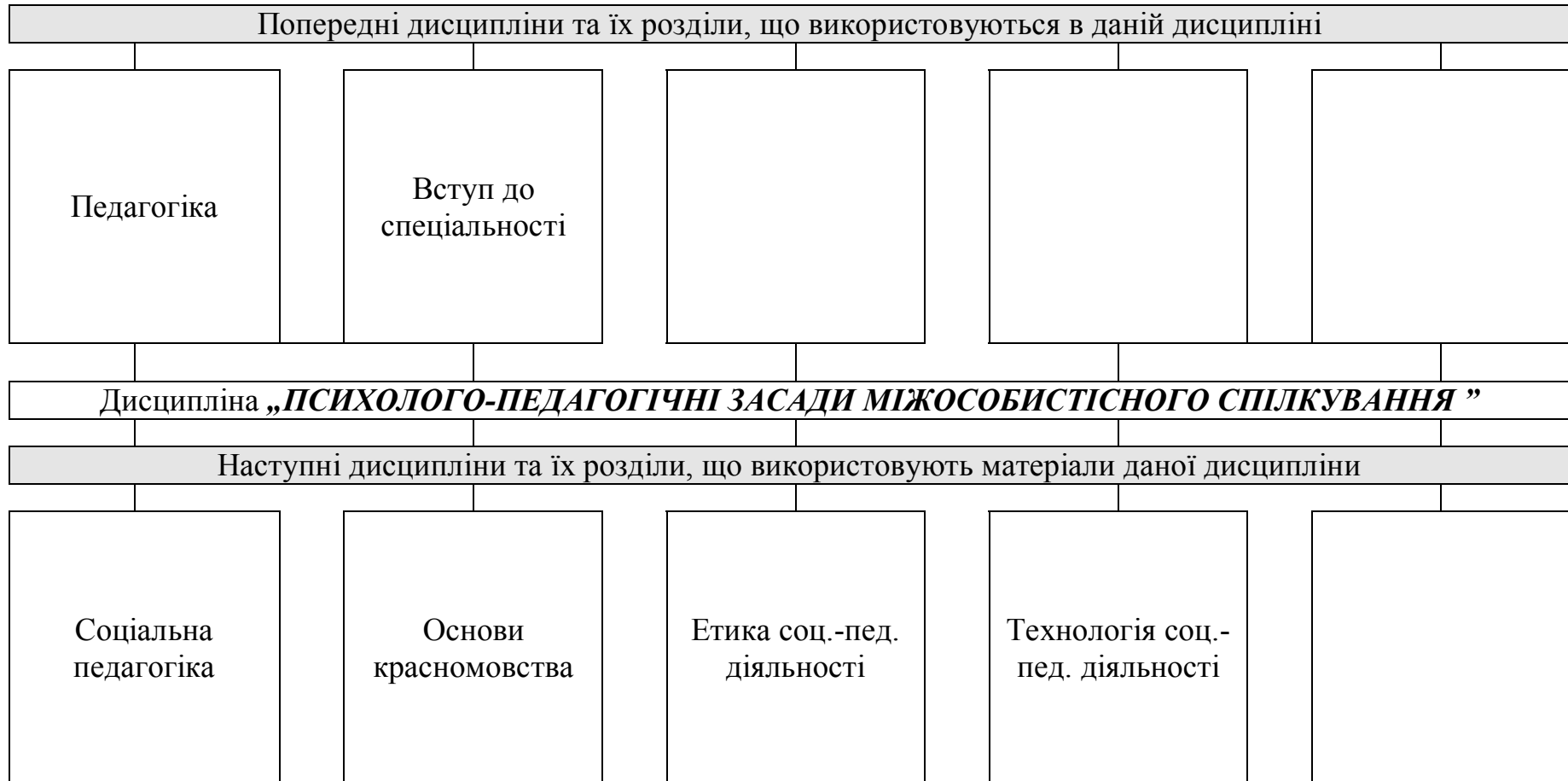
ПРОТОКОЛ ПОГОДЖЕННЯ
робочої програми навчальної дисципліни
„ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНІ ЗАСАДИ МІЖОСОБИСТІСНОГО СПІЛКУВАННЯ”
з дисциплінами спеціальності 6.010100 - “Соціальна педагогіка”

<i>Дисципліна та її розділи, що передують вивченню даної дисципліни</i>	<i>ПІБ, науковий ступінь та вчене звання НПП, що забезпечує попередню дисципліну</i>	<i>Підпис</i>	<i>Наступна дисципліна та її розділи, які використовують матеріали даної дисципліни</i>	<i>ПІБ, науковий ступінь та вчене звання НПП, що забезпечує наступну дисципліну</i>	<i>Підпис</i>
Педагогіка			Соціальна педагогіка		
Вступ до спеціальності			Основи красномовства		
			Етика соц.-пед. діяльності		
			Технологія соц.-пед. діяльності		

СТРУКТУРНО-ЛОГІЧНА СХЕМА

вивчення дисципліни

„ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНІ ЗАСАДИ МІЖОСОБИСТІСНОГО СПІЛКУВАННЯ”

ОРІЄНТОВНА СТРУКТУРА ЗАЛІКОВОГО КРЕДИТУ КУРСУ

(18 годин – лекції, 18 годин – семінарсько-практичні заняття, 54 – самостійна робота)

№ п/п	Назва розділів, тем	Лекції	Семінар.- практич.	Самостійна робота	Всього
	Модуль 1				
1.1.	Вступ. Спілкування як психолого-педагогічна категорія.	2		4	6
1.2.	Методи дослідження спілкування		2		2
1.3.	Мовлення в міжособистісному спілкуванні.	2	2	3	7
1.4	Невербальна комунікація.	2	2	4	8
1.5	Міжособистісне сприймання. Ефективне слухання.	2	2	7	11
	Всього	8	8	18	34
	Модуль 2				
2.1	Почуття та емоції у спілкуванні	2		9	11
2.2	Феномен особистого впливу. Довірливе спілкування.		2		2
2.3	Ритуальна поведінка в міжособистісній взаємодії.	2	2	7	11
2.4	Міжособистісна взаємодія в діловому спілкуванні	2	2	4	8
2.5	Труднощі міжособистісного спілкування	2	2	9	13
2.6	Ефективне спілкування. Соціальний інтелект	2		7	9
2.7	Стиль спілкування та сумісність людей		2		2
	Всього	10	10	36	56
	РАЗОМ ПО КУРСУ	18	18	54	90

**НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ ТА ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ
УКРАЇНИ**

Природничо-гуманітарний ННІ

Кафедра педагогіки

КАЛЕНДАРНИЙ ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН

дисципліни *„Психолого-педагогічні засади міжособистісного спілкування”*
для підготовки фахівців напряму **0101 – “Педагогічна освіта”**
зі спеціальності **6.010100 - “Соціальна педагогіка”**
на II семестр 2009-2010 навчального року

„ЗАТВЕРДЖУЮ”

Декан педагогічного факультету

_____ Р.О.Тарасенко
„_____” _____ 2010 р.

Курс	1
Лекцій	18 год.
Практичних занять	18 год.
Лабораторних занять	0 год.
Самостійна робота студентів	54 год.
Всього	90 год.
Кредитів	2,5

№	Тиждень	Види та зміст занять							Поточний контроль знань	
		Лекції	год.	Лабораторні, практичні, семінарські заняття	год.	Самостійна робота	год.	Література	№ модуля	Бали
1.	1-2	Вступ. Спілкування як психолого-педагогічна категорія.	2	Методи дослідження спілкування	2	Особливості повсякденної комунікації	4	№ 2, 3, 5, 8, 14, 18, 21, 46.	1	20
2.	3-4	Мовлення міжособистісному спілкуванні.	2	Мовлення міжособистісному спілкуванні.	2	Сценарії і механізми взаємодії.	3	№ 5, 8, 14.	1	25
3.	5-6	Невербальна комунікація.	2	Невербальна комунікація.	2	Простір міжособистісної взаємодії	4	№ 15, 16, 29, 38, 40, 44, 45, 47, 48	1	25

4.	7-8	Міжособистісне сприймання. Ефективне слухання.	2	Міжособистісне сприймання. Ефективне слухання.	2	Методи вивчення стереотипів	4	№ 4, 17, 19, 26, 27, 28.	1	30
						Характерні риси стереотипного образу представників різних професій та соціальних груп	3	№ 1, 2, 7, 10, 12, 13, 20, 25, 35		
5.	9-10	Почуття та емоції у спілкуванні	2	Феномен особистого впливу. Довірливе спілкування.	2	Зв'язок довірливості з песимізмом та оптимізмом. Джерела агресивності.	3	№ 4, 17, 19, 26, 27, 28.	2	20
						Дефіцитне спілкування. Аутистичність та відчуженість. Дефектне спілкування.	3	№ 11, 22, 32, 34, 42, 43, 45		
						Способи виміру міжособистісної атракції.	3	№ 15, 16, 29, 38, 40, 44, 45, 47, 48.		
6.	11-12	Ритуальна поведінка в міжособистісній взаємодії.	2	Ритуальна поведінка в міжособистісній взаємодії.	2	Ймовірність соціального життя без ритуалів.	4	№ 1, 2, 7, 10, 12, 13, 20, 25, 35.	2	20
						Релігійні та міжособистісні ритуали. Визначення функцій конкретних ритуалів.	3	№ 5, 23, 31, 34, 37, 39, 41.		

7	13-14	Міжособистісна взаємодія в діловому спілкуванні	2	Міжособистісна взаємодія в діловому спілкуванні	2	Національні та етнічні стереотипи. Професійні стереотипи. Забобони і упередження.	4	№ 1, 2, 7, 10, 12, 13, 20, 25, 35.	2	15
8	15-16	Труднощі міжособистісного спілкування	2	Труднощі міжособистісного спілкування	2	Роль усвідомленості чи неусвідомленості власних інтересів в утриманні відносин влади.	3	№ 1, 2, 7, 10, 12, 13, 20, 25, 35.	2	25
						Нарцисична особистість та агресивність. Наслідки спостереження насилля та агресії по телебаченню.	3	№ 11, 22, 32, 34, 42, 43, 45.		
						Причини самотності. Риси характеру, пов'язані з відчуженістю.	3	№ 11, 22, 32, 34, 42, 43, 45		
9	17-18	Ефективне спілкування. Соціальний інтелект	2	Стиль спілкування та сумісність людей	2	Соціальний інтелект та соціальний успіх.	4	№ 15, 16, 38, 40, 44, 45, 47, 48.	2	20
						Роль чоловіка та жінки згідно стереотипів, що склались історично	3	№ 32, 36, 45, 49.		

ННП, що викладає дисципліну _____
(підпис)

Завідувач кафедри _____
(підпис)

Результати перевірки календарно-тематичного плану _____

КРИТЕРІЇ ОЦІНКИ ЗНАНЬ СТУДЕНТІВ

Критерії оцінки виконання навчальних завдань є одним з основних способів перевірки знань, умінь і навичок студентів з дисципліни “Психолого-педагогічні засади міжособистісного спілкування”. При оцінці завдань за основу слід брати повноту і правильність їх виконання. Необхідно враховувати такі вміння і навички студентів:

- диференціювати, інтегрувати та уніфікувати отримані знання;
- викладати матеріал логічно й послідовно;
- користуватися додатковою літературою.

Рейтингові оцінки зі змістових модулів

Термін навчання (тижні)	Номер змістового модуля	Навчальне навантаження, год.	Кредити ECTS	Рейтингова оцінка змістового модуля	
				Мінімальна	Розрахункова
1-8	1	34	0,9	60	100
9-18	2	56	1,6	60	100
Всього	2	90	2,5	120	200

$$R_{\text{дис}} = R_{\text{нр}} + 0,3R_{\text{ат}}$$

$$R_{\text{нр}} = (0,7 (R_{1\text{зм}} + R_{2\text{зм}})) : 2 + R_{\text{др}} - R_{\text{штр}}$$

Співвідношення між національними та ECTS оцінками і рейтингом із дисципліни

Оцінка національна	Оцінка ECTS	Визначення ECTS	Рейтинг з дисципліни, бали
1	2	3	4
Відмінно	A	ВІДМІННО – відмінне виконання лише з незначною кількістю помилок	90-100
Добре	B	ДУЖЕ ДОБРЕ – вище середнього рівня з кількома помилками	82-89
	C	ДОБРЕ – в загальному правильна робота з певною кількістю грубих помилок	75-81
Задовільно	D	ЗАДОВІЛЬНО – непогано, але зі значною кількістю недоліків	66-74
	E	ДОСТАТНЬО – виконання задовольняє мінімальні критерії	60-65
Незадовільно	FX	НЕЗАДОВІЛЬНО – потрібно працювати перед тим, як отримати залік (позитивну оцінку)	35-59
	F	НЕЗАДОВІЛЬНО – необхідна серйозна подальша робота	01-39

ІНДИВІДУАЛЬНІ ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ

№	Питання	Кількість годин	Література	№ модуля
1.	Особливості повсякденної комунікації	4	№ 2, 3, 5, 8, 14, 18, 21, 46.	1
2.	Сценарії і механізми взаємодії.	3	№ 5, 8, 14.	1
3.	Простір міжособистісної взаємодії	4	№ 15, 16, 29, 38, 40, 44, 45, 47, 48	1
4.	Методи вивчення стереотипів	4	№ 4, 17, 19, 26, 27, 28.	1
5.	Характерні риси стереотипного образу представників різних професій та соціальних груп	3	№ 1, 2, 7, 10, 12, 13, 20, 25, 35	1
6.	Зв'язок довірливості з песимізмом та оптимізмом. Джерела агресивності.	3	№ 4, 17, 19, 26, 27, 28.	2
7.	Дефіцитне спілкування. Аутистичність та відчуженість. Дефектне спілкування.	3	№ 11, 22, 32, ,34, 42, 43, 45	2
8.	Способи виміру міжособистісної атракції.	3	№ 15, 16, 29, 38, 40, 44, 45, 47, 48.	2
9.	Ймовірність соціального життя без ритуалів.	4	№ 1, 2, 7, 10, 12, 13, 20, 25, 35.	2
10.	Релігійні та міжособистісні ритуали. Визначення функцій конкретних ритуалів.	3	№ 5, 23, 31, 34, 37, 39, 41.	2
11.	Національні та етнічні стереотипи. Професійні стереотипи. Забобони і упередження.	4	№ 1, 2, 7, 10, 12, 13, 20, 25, 35.	2
12.	Роль усвідомленості чи неусвідомленості власних інтересів в утриманні відносин влади.	3	№ 1, 2, 7, 10, 12, 13, 20, 25, 35.	2
13.	Нарцисична особистість та агресивність. Наслідки спостереження насилля та агресії по телебаченню.	3	№ 11, 22, 32, ,34, 42, 43, 45.	2
14.	Причини самотності. Риси характеру, пов'язані з відчуженістю.	3	№ 11, 22, 32, ,34, 42, 43, 45	2
15.	Соціальний інтелект та соціальний успіх.	4	№ 15, 16, 38, 40, 44, 45, 47, 48.	2
16.	Роль чоловіка та жінки згідно стереотипів, що склались історично	3	№ 32, 36, 45, 49.	2
	Всього	54		

Педагогічний факультет
Кафедра педагогіки

Спеціальність 6.010100 “Соціальна педагогіка”
Дисципліна “Психолого-педагогічні засади міжособистісного спілкування”

ПАКЕТ ТЕСТОВИХ ЗАВДАНЬ

1. Міжособистісне спілкування – це:
1) так зване особисте спілкування, яке орієнтується на припущення, що кожний з його учасників визнає незмінність, унікальність свого партнера, зважає на особливості його емоційного стану, самооцінки, особистісних характеристик
2) обмін вербальними та невербальними повідомленнями між адресатом та адресантом, які знаходяться в безпосередній близькості
3) здійснювана за допомогою мовленнєвих та не мовленнєвих засобів взаємодія між декількома людьми, в результаті якої виникає психологічний контакт та певні зв'язки між її учасниками
2. Поняття „міжособистісна взаємодія” акцентує увагу на
1) активності співрозмовників, дозволяє більш детально дослідити форми і види індивідуальних дій, які призводять до взаємним змінам поведінки, ставлень, установок
2) аналізі способів обміну повідомленнями між партнерами, їх прийому та переробці
3) на емоційно-чуттєвому аспекті взаємодії між людьми та вводить фактор часу в аналіз спілкування
3. Координаційна функція спілкування передбачає
1) адекватне сприймання та розуміння змісту повідомлення та взаємне розуміння намірів, переживань, станів
2) взаємне орієнтування та узгодження дій при організації сумісної діяльності
3) встановлення контакту як стану обопільної готовності до прийому та передачі повідомлень та підтримці зв'язку
4. Згідно аналітичної моделі структура будь-якого акту спілкування включає
1) емоційну, інформативну та дієву сторони
2) пізнавальну, розвиваючу та виховуючу сторони
3) перцептивну, комунікативну та інтерактивну сторони
5. Представляє комунікацію як процес одночасного відправлення та одержання повідомлень комунікаторами
1) лінійна модель
2) інтерактивна модель
3) трансакційна модель
6. Мовленнєве спілкування це ...
1) процес встановлення та підтримки цілеспрямованого, прямого чи опосередкованого контакту між людьми за допомогою мови
2) спеціалізоване використання мовлення в процесі взаємодії між людьми
3) використання мови людьми в запропонованих обставинах, різноманітних життєвих ситуаціях
7. Структурними одиницями мовлення виступають
1) слова
2) речення
3) висловлювання
8. До схеми комунікативного акту входять
1) контекст, адресант, мовлення, адресат
2) адресант, повідомлення, адресат, контекст, код
3) слова, адресант, адресат, контекст, рухи
9. Значення слова, що визнається більшістю людей певного лінгвістичного співтовариства називається
1) денотацією
2) конотацією
3) синонімією

10. Ситуативність, мимовільність, синтетичність є ознаками
1) вербальної комунікації
2) невербальної комунікації
3) вербальної та невербальної комунікації

11. Соціальною перцепцією називають
1) процес відбору, організації та інтерпретації чуттєвих даних
2) процес, який виникає при міжособистісній взаємодії на основі природного спілкування та протікає в формі сприймання і розуміння однією людиною іншої
3) процес налагодження контакту та підтримки стосунків між представниками різних соціальних спільнот

12. Процес сприймання партнерами один одного, їх взаємопізнання – це ...
1) перцептивна сторона спілкування
2) комунікативна сторона спілкування
3) інтерактивна сторона спілкування

13. Короткочасний, специфічно мотивований і організований процес представлення інформації про себе в вербальній та невербальній поведінці -
1) імідж
2) самопрезентація
3) знайомство

14. Синтетичність невербальної комунікації означає, що ...
1) обмін повідомленнями відбувається «тут і зараз», в межах конкретної ситуації
2) невербальні повідомлення важко розкласти на окремі одиниці
3) невербальні засоби вказують на нинішній стан промовця і ставлення до предмету розмови
4) невербальна мова засвоюється шляхом спостереження, копіювання, наслідування

15. Канали передачі інформації – це ...
1) обставини, в яких відбувається спілкування
2) мова та її різновиди
3) матеріальні носії для знаків, в яких втілилось повідомлення

16. Доповніть наведений перелік функцій невербальних повідомлень при взаємодії з вербальними
1) доповнення
2) спростування
3) регулювання

17. Знайдіть відповідність між основними каналами невербальної комунікації та їх назвами	
1) акустична	a) екстралінгвістика
2) оптична	b) просодика
3) тактильно-кінестезична	c) такесика
4) ольфакторна	d) кінесика

18. До оптичних невербальних засобів спілкування належать ...
1) жести
2) хода
3) кашель
4) міміка
5) паузи
6) поза

19. Невербальна комунікація, пов'язана з тактильною системою сприймання називається ...

1) проксе́міка
2) таке́сика
3) мімі́ка
4) конта́кт очей

20. Яка тип відстані для спілкування найбільш зручний для формального спілкування та сягає від 120 до 260 см
1) особиста
2) публічна
3) інтимна
4) соціальна

21. Виберіть з перерахованих критерії, за якими взаємодія між людьми може бути охарактеризована як міжособистісна
1) особистісний характер спілкування
2) необов'язковість просторової близькості учасників взаємодії
3) невелика кількість людей (група з 2-3 осіб)
4) відсутність зворотнього зв'язку
5) безпосередність взаємодії

22. Координація індивідуальних дій є ...
1) необов'язковим елементом структури сумісної діяльності
2) обов'язковим елементом структури сумісної діяльності
3) не є елементом структури сумісної діяльності

23. Структурною одиницею аналізу міжособистісного спілкування є ...
1) особистість
2) група
3) взаємодія
4) індивід

24. Потискання, поглажування, поцілунки, похлопування відносяться до поняття ...
1) екстралінгвістика
2) просодика
3) кінетика
4) таке́сика

25. Яке з наведених тверджень є істинним:
1) відсутність конфліктів не є надійним показником успішності спілкування
2) відсутність конфліктів є надійним показником успішності спілкування
3) відсутність конфліктів обумовлює успішність спілкування

26. Метою модального спілкування є ...
1) психологічний контакт, взаємовідносини співрозмовників
2) передача інформації
3) зміна поглядів, переконань співрозмовника
4) виховання партнера

27. Комунікабельність – це
1) якісна характеристика контактів, їх глибина, інтенсивність, дотримання соціальних норм
2) кількісна характеристика, широта, контактність, потреба в контактах
3) володіння засобами встановлення контакту

28. Оберіть типові особливості стилю поведінки флегматика в ситуації спілкування:
а) товариський, експансивний, запальний, агресивний
б) роздратований, замкнений, тривожний, чутливий

в) пасивний, миролюбний, надійний, неемоційний
--

29. Заохочення контактів, творчість, ініціатива, розподіл відповідальності та обов'язків, іноді - безплідні суперечки, перевага думки більшості, навіть помилкової – є ознаками
1) авторитарного стилю спілкування
2) демократичного стилю спілкування
3) ліберального стилю спілкування

30. Анонімний характер спілкування, виконання очікуваної ролі, демонстрація знання норм соціального середовища є ознаками ...
1) ритуального рівня спілкування
2) ділового рівня спілкування
3) інтимно-особистісного рівня спілкування